

Makale Künyesi (Araştırma): Zincirli, M. ve Burulday, V. (2024). Öğretmenlerin algılarına göre öğrenen okul ve pozitif ses çıkartma davranışı arasındaki ilişki. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 431-447.

<https://doi.org/10.32321/cutad.1445529>

ÖĞRETMENLERİN ALGILARINA GÖRE ÖĞRENEN OKUL VE POZİTİF SES ÇIKARTMA DAVRANIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Muhammed ZİNCİRLİ¹
Vildan BURULDAY²

ÖZET

Öğrenen örgüt kavramının literatürde özellikle son yıllarda sıklıkla karşılaşılan bir kavram olduğu bilinmektedir. Yoğun rekabet koşulları ve değişen talepler örgütlerin değişimini zorunlu hale getirmiştir. Bu değişimin inşa edildiği örgütlerden biri de şüphesiz eğitim örgütleridir. Özellikle çalışanların motive edildiği ve olumlu davranışlarının karşılık bulduğu okullarda öğrenme yeteneği gelişir ve öğrenme algısı artar. Nitekim öğrenen okullarda öğretmenlerin süreçte aktif olması, sorunlara akılcı çözümler sunması ve görüşlerini çekinmeden açıkça ifade etmeleri gerektiği bilinmektedir. Ancak çalışanların sürece katılması, yapıcı önerilerde bulunması, önerilerini diğer çalışanlarla paylaşması ve yeni bilgiler üretmesi bu süreci daha etkili hale getirecektir. Dolayısıyla pozitif ses çıkartma davranışının egemen olduğu okulların daha fazla öğrenen okul olma profiline sahip oldukları düşünülmektedir. Bu varsayımdan hareketle pozitif ses çıkartma davranışı ile öğrenen okul arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Mevcut çalışma ilişkisel tarama modeliyle yürütülmüştür. Bu çalışmanın evrenini 2021- 2022 eğitim öğretim yılında Bingöl İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapmakta olan öğretmenler oluştururken, örneklemini ise basit (seçkisiz) örnekleme yöntemiyle seçilmiş 444 öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmanın verilerini toplamak amacıyla ölçek sahiplerinden gerekli izinler alınmıştır. Araştırma kapsamında kullanımına olur verilen Öğrenen Okul Ölçeği (ÖÖÖ) ve Pozitif Ses Çıkartma Davranışı Ölçeği (PSCDÖ) yüzyüze görüşme yoluyla katılımcılara uygulanmıştır. Araştırma ölçekleri gönüllülük ilkesi çerçevesinde olur veren katılımcılara uygulanmıştır. Toplanan verilerin analizinde istatistik paket programı kullanılmıştır. Çalışma kapsamında elde edilen veriler betimsel istatistikler, t testi ve anova testleri kullanılarak çözümlenmiştir. Anova testi sonucunda ortaya çıkan farklılıkların kaynağını tespit etmek amacıyla post hoc testlerinden yararlanılmıştır. Öğretmenlerin araştırma kapsamında belirlenen kavramlara ilişkin algılarında; cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu ve branş değişkenlerine göre karşılaştırma testleri yapılmıştır. Çalışmanın bulguları incelendiğinde; cinsiyet değişkeni açısından zihni modeller alt boyutunda, branş değişkeni açısından bakıldığında ise kişisel hakimiyet alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Araştırmanın diğer bir değişkeni olan pozitif ses çıkartma

¹ Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Doç.Dr. mzincirli@firat.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0003-0716-6794>

² Bingöl Üniversitesi, Öğr. Gör. vburulday@bingol.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0002-3867-6749>

davranışına ilişkin bulgular incelendiğinde ise öğretmen algılarının cinsiyet, medeni durum, okul türü değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığı ancak eğitim durumu ve branş değişkenlerinde pozitif ses çıkartma davranışının alt boyutlarında ve toplamında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Yapılan karşılaştırma testlerinde anlamlı düzeyde farklılıklar tespit edilmekle birlikte anlamlı farklılıkların olmadığı sonuçlara da ulaşılmıştır. Ayrıca mevcut çalışmada öğretmenlerin pozitif ses çıkartma davranışına ilişkin algılarının öğrenen okul algılarını anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Öğrenen okul, öğrenen örgüt, pozitif ses çıkartma.

GİRİŞ

Öğrenen örgüt kavramı son zamanlarda oldukça sık karşılaşılan bir kavram olarak literatürde yer almaktadır. Öğrenen örgüt kavramına literatürde çok fazla yer verilmesinin nedenlerinden biri de doğurduğu yaygın etkiler (Öneren, 2008) ve teknolojiye yaşanan baş döndürücü gelişmelerdir (Ayhan, 2010). Bu gelişmeler ışığında mevcut yapısından sıyrılıp yeniden yapılanma sürecine giren örgütlerden biri de kuşkusuz eğitim örgütleridir. Teknolojik gelişmeler, yararlanıcıların taleplerinin artması, rekabetin yoğun yaşanması gibi nedenler (Bates ve Khasawneh, 2005) eğitim örgütlerinin de bu beklentilere göre yeniden şekillenmesini sağlamıştır (Tetik, 2021). Özellikle çalışanların motive edildiği, olumlu davranışlarının pekiştirildiği ve devamının sağlandığı eğitim örgütlerinde öğrenme yeteneği gelişir ve örgütün öğrenme algısı artar (Artüz ve Bayraktar, 2021). Nitekim Senge (2011) öğrenen örgütleri, örgüt üyelerinin ortak ve gerçekçi amaçlara sahip oldukları, bireylerin yeteneklerini aktif bir şekilde kullandıkları ve yeni düşünme becerilerinin desteklendiği ve öğrenmenin öğrenildiği ortamlar olarak nitelendirmiştir. Öğrenen okul fikri de Senge, Cambron-McCabe, Lucas, Smith, Dutton ve Kleiner (2012)'nin "*Okullar bürokrasinin etkisinden ve dar kalıplarından kurtularak öğrenme faaliyetinin benimsendiği canlı ve daha üretken ortamlara dönüştürülebilir mi?*" sorusundan hareketle ortaya çıkmıştır.

DuFour (1997)'e göre öğrenen okullar, sürekli olarak kendini geliştiren ve yenileyen bir eğitici topluluğuna ihtiyaç duymaktadır. İlgili literatür tarandığında öğrencilerin kendi potansiyellerini geliştirmelerini sağlayan en büyük etkenin öğretmenlerin bu yolda attıkları adımlar olduğu görülmektedir (Joyce ve Showers, 1995, aktaran Ensari, 1998). Eğitim sistemi dinamik bir yapıya sahip olduğu için toplumdaki değişim ve yenileşme hareketlerinden de oldukça fazla etkilenmektedir (Özdemir, 2000). Bu durum eğitim sisteminin bir parçası olan öğretmenlerin de sürekli olarak kendilerini geliştirmelerini ve yeniliklere uyum sağlamalarını gerekli kılmıştır (Aydın, 2001). Özellikle bilgi toplumlarında öğretmenlerin sorunlara akılcı çözümler sunabilmesi (Ünal ve Ada, 2001), bilgiyi yapılandırması ve örgüt içindeki diğer bireylerle paylaşması (Senge, 1990), bilgiyi yeniden üretme ve yapılandırma sürecinin teşvik edilmesi, yapılan hataların birer öğrenme aracına dönüştürülmesi (Yalçın ve Ay, 2001) gerekmektedir. Bu sayede örgüt öğrenen örgüt olma özelliğini kazanmaktadır. Öğrenen okullar açısından bakıldığında; örgüt üyelerinin problemlerin çözümüne ve ortak bir vizyon geliştirme sürecine (Rijal, 2009) katılmaları arzulanan bir durumdur. Bu şekilde örgüt üyelerinin çözüm sürecine dahil olmaları, fikir beyan etmeleri ve sorunlar karşısında yapıcı önerilerde bulunmaları

(Cheng, Lu, Chang ve Johnstone, 2013) pozitif ses çıkartma davranışı kavramını ortaya çıkarmıştır.

İlk olarak ses çıkartma davranışı şeklinde ortaya çıkan bu kavram Hirschman (1970) tarafından geliştirilen “çıkış-ses-sadakat” modeline dayanmaktadır. Bu modele göre; bir örgütteki çalışanlar, kendilerine yönelik olumlu bir benlik algısı geliştirirlerse örgüte daha fazla sadakat göstermekte aksi halde örgütten uzaklaşmalar ve kopmalar yaşanmaktadır (Hirschman, 1970). İlgili literatür incelendiğinde ses çıkartma davranışının sosyal mübadele ve beklenti kuramı ile ilişkili olduğuna yönelik çalışmalar da bulunmaktadır (Arslan ve Yener, 2016). Sosyal mübadele kuramında bireyler kendilerine uygulanan etkiye göre tepki vermekte, beklenti kuramında ise bireyler beklentilerinin karşılanma düzeylerine göre tepkiler oluşturmaktadır (Ergül, Kartal ve Gökdeniz, 2017). Maynes ve Podsakoff (2014)’un çalışmalarıyla kavram genişletilerek “destekleyici, yapıcı, korumacı ve yıkıcı” olmak üzere 4 boyutta ele alınmıştır. Destekleyici ve yapıcı ses çıkartma boyutlarından oluşan pozitif ses çıkartma davranışı ise örgütün amaçlarına ulaşması için öneriler sunma, önerileri geliştirme ve bu önerileri diğer örgüt üyeleriyle paylaşma gibi eylemleri içermektedir. Pozitif ses çıkartma davranışı söz konusu eylemlerin iyileştirilmesini amaçlayan yapıcı bir meydan okuma olarak da ifade edilmektedir (Van Dyne ve LePine, 1998). Pozitif ses çıkartma davranışının sergilendiği örgütlerde çalışanlar sürece daha aktif katılmakta, daha fazla gayret göstermekte ve takım çalışmasına önem vermektelerdir (Girgin, 2019). Yine bu örgütlerde işler daha etkili ve verimli bir şekilde gerçekleşmekte, çalışanlar mevcut süreçlerde iyileştirmeler yapmakta, yeni ve farklı yöntemler daha çok kabul görmektedir (LePine ve Van Dyne, 1998; Maynes ve Podsakoff, 2014; Morrison, 2011). Pozitif ses çıkartma davranışı sergileyen çalışanlar örgütü geliştirici önerilerde bulunmakta ve örgütsel performansı arttırmaktadır (Türkoğlu ve Özyılmaz Misican, 2019). Öğrenen okullarda da benzer şekilde sürkeli yeni gelişmelerin takip edilmesi, mevcut düzeni iyileştirici çalışmalar yapılması ve bu sayede örgütsel performansın artırılması söz konusudur (Rosen, 1996).

Özellikle uluslararası rekabetin yoğun bir şekilde yaşandığı bu çağda örgütler de yapılarını revize etmek durumunda kalmışlardır. Bu revizyon sürecinde örgütte bir takım adaptasyon sorunları yaşanmaktadır. Ancak çalışanların sürece katılması, yapıcı önerilerde bulunması, önerileri diğer çalışanlarla paylaşması ve yeni bilgi üretmesi bu süreci daha etkili kılacaktır (Öneren, 2008). Dolayısıyla pozitif ses çıkartma davranışının sergilendiği okulların daha fazla öğrenen okul olma özelliği gösterdiği düşünülmektedir. Bu varsayımdan hareketle pozitif ses çıkartma davranışı ve öğrenen okul arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki alt amaçlar belirlenmiştir:

1. Öğretmenlerin öğrenen okul ve pozitif ses çıkartma davranışlarına yönelik algıları ne düzeydedir?

2. Öğrenen okul algısı ve pozitif ses çıkartma davranışları öğretmenlerin bazı demografik değişkenlerine (cinsiyet, medeni durum, branş, okul türü, eğitim durumu) göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

3. Öğretmenlerin öğrenen okul algıları ve pozitif ses çıkartma davranışları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1. YÖNTEM

İlişkisel tarama yöntemiyle tasarlanan bu çalışmanın amacı öğretmenlerin öğrenen okul algıları ile pozitif ses çıkartma davranışları arasındaki ilişkiyi tespit etmektir. Karasar (2015) tarama modelini geçmişteki ya da içinde bulunulan durumun betimlenmesi olarak ifade etmiştir. Bu araştırma yöntemi genellikle bireylerin duyu, düşünce, ilgi ve tutumları hakkında öngörü sahibi olmak için kullanılmaktadır. Bu sebeple araştırmanın temel amacı olan öğretmenlerin öğrenen okul algıları ve pozitif ses çıkartma davranışları arasındaki ilişki durumu da tarama yöntemiyle betimlenecektir. İlişkisel tarama yöntemi değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesini ve araştırmacının öngöründe bulunmasını sağlar (Büyüköztürk, 2015).

1.1. Evren/Örneklem/Çalışma grubu

Araştırmanın evrenini Bingöl iline bağlı devlet okullarında görev yapan öğretmenler oluştururken örneklemini ise evrenden basit (seçkisiz) yöntemle belirlenen 444 öğretmen oluşturmaktadır. Bu örnekleme yöntemi evrendeki her bireyin örnekleme girebilme şansının eşit ve birbirinden bağımsız olduğu bir yöntemdir. Bu yöntem ile örneklem belirlenirken dikkat edilecek noktalardan biri de evrendeki birim sayısının bilinip listelenmesidir. Bu durumda örnekleme ulaşıncaya kadar evrenden seçim yapılmalıdır (Büyüköztürk, 2015).

1.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın amacını gerçekleştirmeye yönelik verileri elde etmek amacıyla belli kriterler göz önünde bulundurularak kullanılacak veri toplama araçlarına karar verilmiştir. Kullanılacak veri toplama araçlarının kolay uygulanabilir olması, ölçek maddelerinin katılımcılar açısından anlaşılabilir olması, madde sayısının az ve kısa olması, cevaplama süresinin kısa ve ölçeğin kullanışlı olması gibi kriterler dikkate alınmıştır. Bu kapsamda araştırmanın verilerini elde etmek amacıyla belirlenen kriterlere uygun olduğu düşünülen Öğrenen Okul Ölçeği (ÖÖÖ) ve Pozitif Ses Çıkartma Davranışı Ölçeği (PSCDÖ) kullanılmıştır. İlgili bölüm kullanılan veri toplama araçlarına yönelik kapsamlı bilgi sunmaktadır.

1.2.1. Öğrenen Okul Ölçeği (ÖÖÖ)

Beşli likert şeklinde hazırlanan, toplam 20 madde ve 4 alt boyutta oluşan ölçek Uğurlu, Doğan ve Yiğit (2014) tarafından geliştirilmiştir. Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ile ölçeğin güvenilirliği hesaplanmış ve ölçeğin tamamı için Cronbach alpha değeri .96 bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlarındaki iç tutarlılık hesaplandığında ise takım halinde öğrenme alt boyutunda .95, zihni modeller alt boyutunda .92, paylaşılan vizyon alt boyutunda .91 ve kişisel hakimiyet alt boyutunda .87 olduğu görülmüştür. Bu veriler ışığında kullanılan ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğu görülmüştür (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü, 2019). Ayrıca ölçeğin bu çalışmadan elde edilen verilerine göre Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .91 olarak hesaplanmıştır. Alt boyutlarına baktığımızda ise takım halinde öğrenme alt boyutunda .88, zihni modeller alt boyutunda

.89, paylaşılan vizyon alt boyutunda .88 ve kişisel hakimiyet alt boyutunda .92 olduğu görülmektedir. Öğrenen okul ölçeğinin kullanımına ilişkin gerekli izinler ölçek sahiplerinden mail aracılığı ile alınmıştır.

1.2.2. Pozitif Ses Çıkartma Davranışı Ölçeği (PSCDÖ)

Destekleyici ve yapıcı ses olmak üzere iki boyuttan oluşan pozitif ses çıkartma davranışı ölçeği Maynes ve Podsakoff (2014) tarafından geliştirilmiş, Çankır (2016) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Destekleyici ses çıkartma boyutu (1-5) arası maddelerden oluşurken, yapıcı ses çıkartma boyutu (6-10) arası maddelerden oluşmaktadır. 5’li Likert formatında geliştirilen ölçek (1) “kesinlikle katılmıyorum”, (2) “katılmıyorum”, (3) “kararsızım”, (4) “katılıyorum” ve (5) “kesinlikle katılıyorum” şeklinde puanlandırılmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin güvenilirlik katsayısının uygun aralıkta olduğu saptanmıştır. Ayrıca ölçeğin bu çalışmadan elde edilen verilerine göre Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .93 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ölçeğin uygulanabilirliği açısından güvenilir olduğunu göstermektedir. Pozitif ses çıkartma ölçeğinin kullanımına ilişkin gerekli izinler ölçek sahiplerinden mail aracılığı ile alınmıştır.

1.3. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan verilerin analizlerine başlamadan önce Cronbach Alpha güvenilirlik katsayılarına ve normal dağılım gösterip göstermediklerine bakılmıştır. Tabaschnick ve Fidell (2013) çarpıklık ve basıklık katsayılarının (-1.50 ve +1.50) arasında olması halinde normallik şartlarının sağlandığını ifade etmişlerdir. Katılımcıların öğrenen okul algılarını ölçmek amacıyla kullanılan öğrenen okul ölçeğine ait verilerin çarpıklık ve basıklık katsayılarının (-675 ile 685), pozitif ses çıkartma davranışı ölçeğine ait verilerin çarpıklık ve basıklık katsayılarının ise (-293 ve 1.284) aralığında olduğu görülmektedir. Bu durumda araştırma verilerinin uygun aralıkta olduğu ve normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Bu bilgiler ışığında araştırmanın analizleri yapılırken t testi, anova ve basit regresyon analizi teknikleri kullanılacaktır.

BULGULAR

Mevcut bölüm araştırmanın analiz sonuçlarına ilişkin bulguları içermektedir. Öğretmenlerin öğrenen okul algıları ve pozitif ses çıkartma davranışlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin t testi sonuçları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Öğrenen Okul ve Pozitif Ses Çıkartma Davranışlarına İlişkin Algılarının Cinsiyet Değişkenine Göre Anlamlı Düzeyde Farklılaşma Durumlarına İlişkin T-Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	Ss	t
Öğrenen Okul	Erkek	213	3.91	.64	1.366
	Kadın	231	3.82	.68	
<i>Takım Halinde Öğrenme</i>	Erkek	213	3.89	.72	1.285
	Kadın	231	3.80	.83	
<i>Zihni Modeller</i>	Erkek	213	3.80	.80	2.165*

<i>Paylaşılan Vizyon</i>	Kadın	231	3.62	.90	-.039
	Erkek	213	3.77	.92	
<i>Kişisel Hâkimiyet</i>	Kadın	231	3.77	.91	.438
	Erkek	213	4.19	.63	
Pozitif Ses Çıkartma Davranışı	Kadın	231	4.16	.60	.292
	Erkek	213	3.90	.58	
<i>Destekleyici Ses</i>	Kadın	231	3.89	.57	.309
	Erkek	213	3.84	.64	
<i>Yapıcı Ses</i>	Kadın	231	3.83	.62	.227
	Erkek	213	3.96	.62	
	Kadın	231	3.95	.64	

* p<0.05

Tablo 1. incelendiğinde öğrenen okul ölçeğinin zihni modeller alt boyutunda cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık olduğu görülürken, takım halinde öğrenme, kişisel hakimiyet, paylaşılan vizyon ve öğrenen okul ölçeğinin toplamına ilişkin algıları ile pozitif ses çıkartma davranışı ölçeğinin toplamı ile destekleyici ve yapıcı ses çıkartma alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğretmenlerin öğrenen okul ölçeğinin zihni modeller alt boyutuna ilişkin puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($t=2.165$; $p=.031<0.05$). Bu sonuca göre; erkek öğretmenlerin zihni modeller alt boyutuna ilişkin puanlarının ($\bar{X}:3.80 \pm 0.80$), kadın öğretmenlerin zihni modeller alt boyutuna ilişkin puanlarından daha yüksek olduğu görülmüştür ($\bar{X}:3.62 \pm 0.90$).

Tablo 2. Öğretmenlerin Öğrenen Okul ve Pozitif Ses Çıkartma Davranışlarına İlişkin Algılarının Medeni Durum Değişkenine Göre Anlamlı Düzeyde Farklılaşma Durumlarına İlişkin T-Testi Sonuçları

	Medeni Durum	N	X	Ss	t
Öğrenen Okul	Evli	217	3.90	.65	.997
	Bekar	227	3.83	.68	
<i>Takım Halinde Öğrenme</i>	Evli	217	3.90	.76	1.380
	Bekar	227	3.80	.80	
<i>Zihni Modeller</i>	Evli	217	3.73	.85	.470
	Bekar	227	3.69	.86	
<i>Paylaşılan Vizyon</i>	Evli	217	3.79	.90	.504
	Bekar	227	3.75	.92	
<i>Kişisel Hâkimiyet</i>	Evli	217	4.19	.62	.519
	Bekar	227	4.16	.61	
Pozitif Ses Çıkartma Davranışı	Evli	217	3.92	.60	.896
	Bekar	227	3.87	.56	
<i>Destekleyici Ses</i>	Evli	217	3.86	.65	.764
	Bekar	227	3.81	.61	
<i>Yapıcı Ses</i>	Evli	217	3.98	.65	.882
	Bekar	227	3.93	.61	

Tablo 2. incelendiğinde öğretmenlerin öğrenen okul ölçeğinin toplamı ve alt boyutları ile pozitif ses çıkartma davranışı ölçeğinin toplamı ve alt boyutlarına ilişkin puanlarında medeni durum değişkeni açısından anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuç öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin algılarının ve örgütün kendini geliştirmesine dönük yapıcı ifadelerde bulunmalarının medeni durumlarıyla ilişkili olmadığını ve medeni durumlarının bu anlamda belirleyici bir rolünün bulunmadığını göstermektedir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Öğrenen Okul ve Pozitif Ses Çıkartma Davranışlarına İlişkin Algılarının Branş Değişkenine Göre Anlamlı Düzeyde Farklılaşma Durumlarına İlişkin Anova Testi Sonuçları

Değişkenler	Grup	N	X	Ss	F	Fark
Öğrenen Okul	A. Sosyal Bilimler	179	3.80	.66	2.318	
	B. Fen Bilimleri	92	3.83	.69		
	C. Güzel Sanatlar/Beden Eğt./Konservatuar	173	3.95	.64		
	Toplam	444	3.86	.66		
Takım Halinde Öğrenme	A. Sosyal Bilimler	179	3.79	.74	1.150	
	B. Fen Bilimleri	92	3.83	.79		
	C. Güzel Sanatlar/Beden Eğt./Konservatuar	173	3.91	.81		
	Toplam	444	3.85	.78		
Zihni Modeller	A. Sosyal Bilimler	179	3.63	.83	1.599	
	B. Fen Bilimleri	92	3.68	.92		
	C. Güzel Sanatlar/Beden Eğt./Konservatuar	173	3.79	.84		
	Toplam	444	3.71	.85		
Paylaşılan Vizyon	A. Sosyal Bilimler	179	3.73	.91	2.532	
	B. Fen Bilimleri	92	3.64	.97		
	C. Güzel Sanatlar/Beden Eğt./Konservatuar	173	3.88	.87		
	Toplam	444	3.77	.91		
Kişisel Hakimiyet	A. Sosyal Bilimler	179	4.09	.64	3.358*	A<C
	B. Fen Bilimleri	92	4.17	.63		
	C. Güzel Sanatlar/Beden Eğt./Konservatuar	173	4.26	.57		
	Toplam	444	4.18	.62		
Pozitif Ses Çıkartma Davranışı	A. Sosyal Bilimler	179	3.79	.62	7.228*	A<C
	B. Fen Bilimleri	92	3.85	.54		
	C. Güzel Sanatlar/Beden Eğt./Konservatuar	173	4.02	.52		
	Toplam	444	3.89	.58		
Destekleyici Ses	A. Sosyal Bilimler	179	3.73	.68	6.544*	A<C
	B. Fen Bilimleri	92	3.79	.58		
	C. Güzel Sanatlar/Beden Eğt./Konservatuar	173	3.97	.57		
	Toplam	444	3.84	.63		
	A. Sosyal Bilimler	179	3.85	.66	5.626*	A<C

<i>Yapıcı Ses</i>	B. Fen Bilimleri	92	3.92	.62
	C. Güzel Sanatlar/Beden Eğt./Konservatuar	173	4.07	.58
Toplam		444	3.95	.63

*p<0.05

Tablo 3. incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin branş değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi (anova) sonucunda öğrenen okul ölçeğinin toplamı, takım halinde öğrenme, zihni modeller ve paylaşılan vizyon alt boyutlarına ilişkin puanları ile branş değişkeni arasında anlamlı farklılık olmadığı görülürken, katılımcıların kişisel hakimiyet alt boyutuna ilişkin puanlarının ise branş değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür (F=3.358; p=.036<0.05). Ortaya çıkan bu farklılığın kaynağını bulmak için post hoc testlerinden (Tukey, LSD ve Tamhane) yararlanılmıştır. Uygulanan post hoc analizi sonuçlarına göre; güzel sanatlar/beden eğitimi ve konservatuar branşlarında görev yapan öğretmenlerin kişisel hakimiyet alt boyutuna ilişkin algılarının (\bar{X} : 4.26 \pm .576), sosyal bilimler branşında görev yapan öğretmenlerin kişisel hakimiyet alt boyutuna ilişkin algılarından daha yüksek olduğu görülmüştür (\bar{X} : 4.09 \pm .648). Pozitif ses çıkartma davranışı ölçeğinin (F=7.228; p=.001<0.05) geneli ile destekleyici (F=6.544; p=.002<0.05) ve yapıcı ses çıkartma (F=5.626; p=.004<0.05) alt boyutlarında da gruplar arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Benzer şekilde gruplardaki farklılığın kaynağını belirlemek amacıyla post hoc testleri uygulanmış ve analizler sonucunda güzel sanatlar/beden eğitimi ve konservatuar branşlarında görev yapan öğretmenlerin pozitif ses çıkartma davranışına ilişkin algılarının (\bar{X} : 4.26 \pm .576), sosyal bilimler branşında görev yapan öğretmenlerin kişisel hakimiyet alt boyutuna ilişkin algılarından daha yüksek olduğu görülmüştür (\bar{X} : 4.09 \pm .648). Bu sonuç bağlamında; güzel sanatlar/beden eğitimi ve konservatuar branşında görev yapan öğretmenlerin sürekli olarak kendilerini geliştirme gayreti içerisinde olduklarını ve hayal güçlerinin daha zengin olduğunu söylemek mümkün olabilir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Öğrenen Okul ve Pozitif Ses Çıkartma Davranışlarına İlişkin Algılarının Okul Türü Değişkenine Göre Anlamlı Düzeyde Farklılaşma Durumlarına İlişkin Anova Testi Sonuçları

Değişkenler	Grup	N	X	Ss	F	Fark
Öğrenen Okul	A. İlkokul	15	3.84	.65	5.720*	B>C
	B. Ortaokul	58	3.97	.67		
	C. Lise	206	3.74	.65		
	Toplam	444	3.86	.66		
<i>Takım Halinde Öğrenme</i>	A. İlkokul	73	3.86	.78	7.310*	B>C
	B. Ortaokul	206	3.98	.76		
	C. Lise	165	3.67	.77		
	Toplam	444	3.85	.78		
<i>Zihni Modeller</i>	A. İlkokul	73	3.57	.96	4.021*	B>C
	B. Ortaokul	206	3.83	.82		
	C. Lise	165	3.61	.83		
	Toplam	444	3.71	.85		

<i>Paylaşılan Vizyon</i>	A. İlkokul	73	3.78	.91	1.745
	B. Ortaokul	206	3.85	.95	
	C. Lise	165	3.67	.85	
	Toplam	444	3.77	.91	
<i>Kişisel Hakimiyet</i>	A. İlkokul	73	4.20	.58	2.510
	B. Ortaokul	206	4.23	.60	
	C. Lise	165	4.09	.65	
	Toplam	444	4.18	.62	
Pozitif Ses Çıkartma Davranışı	A. İlkokul	73	3.91	.61	1.235
	B. Ortaokul	206	3.93	.59	
	C. Lise	165	3.84	.55	
	Toplam	444	3.89	.58	
<i>Destekleyici Ses Çıkartma</i>	A. İlkokul	73	3.88	.64	.955
	B. Ortaokul	206	3.86	.65	
	C. Lise	165	3.78	.59	
	Toplam	444	3.84	.63	
<i>Yapıcı Ses</i>	A. İlkokul	73	3.94	.65	1.330
	B. Ortaokul	206	4.00	.63	
	C. Lise	165	3.89	.61	
	Toplam	444	3.95	.63	

*p<0.05

Tablo 4. incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin okul türü değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans analizi (anova) sonucunda öğrenen okul ölçeğinin paylaşılan vizyon ve kişisel hakimiyet alt boyutları ile pozitif ses çıkartma ölçeğinin toplamı ile destekleyici ve yapıcı alt boyutlarına ilişkin puanları arasında okul türü değişkenine ilişkin anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Öğrenen okul ölçeğinin toplamı (F=5.720; p=.004<0.05), takım halinde öğrenme (F=7.310; p=.001<0.05) ve zihni modeller (F=4.021; p=.019<0.05) alt boyutlarına ilişkin puanların ise okul türü değişkeni açısından anlamlı farklılık oluşturduğu görülmüştür. Farklılıkların kaynağını tespit etmek amacıyla post hoc testlerinden yararlanılmıştır. Yapılan analizlerin sonucuna göre; ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin öğrenen okul ölçeğine yönelik algılarının (\bar{X} : 3.97 ±.67), liselerde görev yapan öğretmenlerin öğrenen okul ölçeğine yönelik algılarından daha yüksek olduğu görülmüştür (\bar{X} : 3.74 ±.65). Öğrenen okul ölçeğinin takım halinde öğrenme alt boyutuna ilişkin puanlarının okul türü değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmektedir (F=7.310; p=.001<0.05). Yapılan post hoc analizlerinin sonucuna göre; ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin takım halinde öğrenme alt boyutuna yönelik algılarının (\bar{X} : 3.98 ±.76), liselerde görev yapan öğretmenlerin takım halinde öğrenme alt boyutuna yönelik algılarından (\bar{X} : 3.67 ±.77) daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenen okul ölçeğinin zihni modeller alt boyutuna ilişkin puanlarının okul türü değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği görülmektedir (F= 4.021; p=.019<0.05). Benzer şekilde farklılığın kaynağını bulmak için post hoc analizleri yapılmıştır. Yapılan analizlerin sonucuna göre; ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin zihni modeller alt boyutuna yönelik algılarının (\bar{X} : 3.83 ±.82), liselerde görev yapan öğretmenlerin zihni modeller alt boyutuna yönelik algılarından (\bar{X} : 3.61 ±.83) daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 5. Öğretmenlerin Öğrenen Okul ve Pozitif Ses Çıkartma Davranışlarına İlişkin Algılarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Anlamlı Düzeyde Farklılaşma Durumlarına İlişkin Anova Testi Sonuçları

Değişkenler	Grup	N	X	Ss	F
Öğrenen Okul	A. Önlisans	10	3.70	.89	.352
	B. Lisans	378	3.87	.66	
	C. Lisansüstü	56	3.84	.65	
	Toplam	444	3.86	.66	
Takım Halinde Öğrenme	A. Önlisans	10	3.58	1.03	.819
	B. Lisans	378	3.86	.76	
	C. Lisansüstü	56	3.78	.82	
	Toplam	444	3.85	.78	
Zihni Modeller	A. Önlisans	10	3.60	1.09	.088
	B. Lisans	378	3.71	.86	
	C. Lisansüstü	56	3.70	.78	
	Toplam	444	3.71	.85	
Paylaşılan Vizyon	A. Önlisans	10	3.80	1.07	.316
	B. Lisans	378	3.75	.92	
	C. Lisansüstü	56	3.86	.84	
	Toplam	444	3.77	.91	
Kişisel Hakimiyet	A. Önlisans	10	4.00	.58	.571
	B. Lisans	378	4.19	.61	
	C. Lisansüstü	56	4.14	.65	
	Toplam	444	4.18	.62	
Pozitif Ses Çıkartma Davranışı	A. Önlisans	10	4.21	.59	1.400
	B. Lisans	378	3.92	.76	
	C. Lisansüstü	56	4.06	.74	
	Toplam	444	3.95	.76	
Destekleyici Ses	A. Önlisans	10	3.68	.70	.422
	B. Lisans	378	3.83	.64	
	C. Lisansüstü	56	3.87	.56	
	Toplam	444	3.84	.63	
Yapıcı Ses	A. Önlisans	10	3.76	.74	1.228
	B. Lisans	378	3.94	.63	
	C. Lisansüstü	56	4.05	.59	
	Toplam	444	3.95	.63	

Tablo 5. incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin, eğitim durumu değişkenine göre yapılan tek yönlü varyans (anova) analizi sonucunda; öğrenen okul toplamı ve alt boyutları ile pozitif ses çıkartma davranışı ölçeğinin toplamı ve alt boyutlarına ilişkin puanlarının eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Tablo 6. Öğretmenlerin Öğrenen Okul Algılarının Pozitif Ses Çıkartma Davranışı Arasındaki İlişkilerin İncelenmesine Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Boyutlar	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Öğrenen Okul	1							
2. Takım Halinde Öğrenme	.910**	1						
3. Zihni Modeller	.845**	.623**	1					
4. Paylaşılan vizyon	.867**	.720**	.723**	1				
5. Kişisel Hâkimiyet	.666**	.499**	.451**	.493**	1			
6. Pozitif Ses Çıkartma Davranışı	.561**	.457**	.452**	.476**	.558**	1		
7. Destekleyici Ses	.526**	.425**	.429**	.470**	.498**	.526**	1	
8. Yapıcı Ses	.504**	.414**	.402**	.404**	.526**	.504**	.687**	1

*p<0.01

Tablo 6'daki korelasyon katsayıları incelendiğinde öğrenen okul puanları ile pozitif ses çıkartma davranışına ilişkin puanlar ($r=.561$; $p=0.000<.01$) arasında pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde destekleyici ses ($r=.526$; $p=0.000<.01$) ve yapıcı ses ($r=.504$; $p=0.000<.01$) alt boyutları ile öğrenen okul puanları arasında da pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir. Öğrenen okul puanları ile takım halinde öğrenme ($r=.910$; $p=0.000<.01$), zihni modeller ($r=.845$; $p=0.000<.01$) ve paylaşılan vizyon ($r=.867$; $p=0.000<.01$) alt boyutları arasında pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öğrenen okul puanları ile kişisel hakimiyet ($r=.666$; $p=0.000<.01$) alt boyutu arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Öğrenen Okul Algılarının Pozitif Ses Çıkartma Davranışı Algılarını Yordamasına Dair Basit Regresyon Analizi Sonuçları

Yordanan Değişken	Yordayan Değişkenler	B	Standart Hata	B	t
Öğrenen Okul	Sabit (THÖ)	1.482	.155		9.552**
	Zihni Modeller	.046	.050	.068	.913
	Paylaşılan Vizyon	.052	.050	.082	1.046
	Kişisel Hakimiyet	.334	.051	.357	6.569**
	Öğrenen Okul	.170	.105	.195	1.611
	Pozitif Ses Çıkartma Davranışı	.488	.034	.561	14.241**

*p<0.01

Tablo 7. incelendiğinde öğretmenlerin öğrenen okul algılarının, pozitif ses çıkartma davranışı algılarını anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir ($R = .615$, $R^2 = .378$, $\Delta R^2 = .372$, $F = 66.653$, $p = 000$, $**p < .01$). Yani öğrenen okul algıları, pozitif ses çıkartma davranışına yönelik algıların anlamlı bir tahmin edicisidir ve toplam varyansın %37'lik bir kısmını açıklamaktadır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde öğretmenlerin öğrenen okul ölçeğinin geneline ilişkin algılarında cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu ve branş değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmazken, öğrenen okul ölçeğinin zihni modeller alt boyutunda kadın öğretmenlerin algılarının erkek öğretmenlerin algılarından daha yüksek olduğu, kişisel hakimiyet alt boyutunda ise güzel sanatlar/beden ve konservatuar branşındaki öğretmenlerin algılarının sosyal bilgiler branşındaki öğretmenlerin algılarından daha yüksek olduğu görülmüştür. Okul türü değişkeni açısından baktığımızda ise öğrenen okul ölçeğinin toplamı ile takım halinde öğrenme ve zihni modeller alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda bu farklılığın ortaokul öğretmenleri ile lise öğretmenleri arasında olduğu ve ortaokul öğretmenlerinin öğrenen okul toplamı, takım halinde öğrenme ve zihni modeller alt boyutlarına ilişkin algılarının lise öğretmenlerinin algılarından daha yüksek olduğu görülmüştür. İlgili literatür incelendiğinde yapılan çalışmaların bir kısmının mevcut çalışmanın bulgularını desteklediği görülürken, bir kısmının ise desteklemediği sonucuna ulaşılmıştır. Çetin ve Subaş (2014) çalışmasında katılımcıların takım halinde öğrenme ve paylaşılan vizyon alt boyutlarına ilişkin algılarının kişisel hakimiyet ve zihni modeller alt boyutuna ilişkin algılarından daha düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Silins, Zarins ve Mumford (2012) 'da çalışmalarında öğretmenlerin kişisel hakimiyet algılarının yüksek olduğunu ifade etmiştir.

Mevcut çalışmamızda cinsiyet değişkeni açısından baktığımızda zihni modeller alt boyutunda branş değişkeni açısından baktığımızda ise kişisel hakimiyet alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu sonuç güzel sanatlar/beden eğitimi ve konservatuar branşlarında görev yapan öğretmenlerin kendilerini geliştirmeye ve sürekli öğrenmeye daha çok gayret ettiklerini göstermektedir. Uğur (2019) çalışmasında erkek öğretmenlerin kişisel hakimiyet algılarının kadın öğretmenlerin algılarından daha yüksek olduğunu ifade etmiştir. Bu durum bize kadınların birçok sorumluluğunun olmasından dolayı öğrenme faaliyetlerine yeterince katılmadıklarını ve kendilerini geliştirmeye daha az zaman ayırdıklarını bu nedenle de kişisel hakimiyet algılarının daha düşük olduğunu düşündürebilir. Uysal (2005) yöneticilerle yapmış olduğu çalışmada kadın yöneticilerin paylaşılan vizyon ve kişisel hakimiyet algılarının erkek yöneticilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. "Öğrenen örgüt olarak okul" isimli başka bir çalışmada ise takım halinde öğrenmeye ve iş birliğine daha açık oldukları ve kişisel hakimiyet algılarının daha yüksek olduğu görülmüştür (Kümüş, 1998). Kırıkçı (2019) ise çalışmasında öğrenen okul algısının cinsiyet değişkeni ile ilişkili olmadığını ifade etmiştir. Karadurmuş (2012) Uşak ili örneklemlerinde çalışmasında ilköğretim okullarının öğrenen okul algılarının orta düzeyde olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca okul yöneticileri ve öğretmenler üzerinde yürütülen bu çalışmada öğrenen okul algısının cinsiyet ile ilişkili

olmadığı, branş, eğitim durumu, mesleki kıdem gibi değişkenlerle anlamlı farklılıklar oluşturduğu görülmüştür. Thompson (2004) tarafından yapılan bir çalışmada iki sene süresince Teksas Creekview İlköğretim Okulu'nda öğrenen okul özellikleri sergilenmiştir. Bu çalışmanın sonuçlarına göre yöneticilerin önderliğinde işbirliği, yaparak yaşayarak öğrenme ve ortak vizyonun paylaşılması gibi eylemlerin öğrenme faaliyetlerini arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır (aktaran Bozkaya, 2023).

Mevcut çalışma kapsamında öğretmen görüşlerinin incelendiği diğer bir değişken olan pozitif ses çıkartma davranışına yönelik bulgular incelendiğinde; öğretmen algılarının cinsiyet, medeni durum, okul türü ve eğitim durumu açısından anlamlı farklılık oluşturmadığı buna karşılık branş değişkeninde pozitif ses çıkartma davranışı ölçeğinin toplamı ile destekleyici ve yapıcı ses çıkartma alt boyutlarında manidar farklılıklar olduğu görülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde Elden (2020) tarafından akademisyenler üzerinde yapılan bir çalışmada pozitif ses çıkartma davranışlarına yönelik algıların yaş, cinsiyet ve kıdeme göre değişiklik göstermediği, unvan ile anlamlı farklılık oluşturduğu görülmüştür. Bu çalışmanın sonucuna göre profesör ve doçent kadrosunda olanların pozitif ses çıkartma davranışı algıları daha düşük kadrolarda olanlara göre anlamlı derecede yüksek çıkmıştır. Durdu (2021) çalışmasında pozitif ses çıkartma davranışının cinsiyet değişkeni ile anlamlı farklılık oluşturduğunu bu farklılığın ise Türk toplumlarında kadınlara ve erkeklere biçilen toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklandığını ifade etmiştir. Buna karşılık pozitif ses çıkartma davranışının cinsiyet değişkeni ile ilişkili olmadığı sonucuna ulaşan farklı kaynaklarda mevcuttur (Li, Kwan ve Mao 2012; Weiss ve Morrison (2019). Girgin (2020)' de akademisyenler üzerinde yaptığı çalışmada aynı sonuca ulaşmıştır. Medeni durum değişkeni ile pozitif ses çıkartma davranışı arasında anlamlı farklılık olmadığını ortaya koyan Hsiung (2012)'un çalışması da mevcut araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Okul türü değişkeni ile pozitif ses çıkartma davranışı arasında anlamlı farklılığa ulaşmadığımız bu çalışma ile benzer bir sonuca Durdu (2020) tarafından ulaşılmıştır.

Bu çalışmanın bulgularından hareketle yapılacak yeni çalışmalar için bir takım öneriler sunulmuştur.

- Öğretmenlerin kendilerini geliştirmeye dönük gereksinimlerinin giderilebilmesi için hizmet içi eğitimlere, panel, konferans gibi faaliyetlere daha fazla zaman ayrılabilir.
- Öğrenen okullar üzerine yapılmış olan çalışmalar derlenmeli ve yetkililer tarafından öneriler dikkate alınmalıdır.
- Okullarda takım çalışmasına, bilginin üretilmesi ve transfer edilmesi sürecine katkı sağlayacak faaliyetler düzenlenmelidir.
- Okullar yaşam boyu öğrenme şiarıyla yeniden tasarlanmalıdır.
- Öğrenen okullar öğretmen tabanlı bir kendini geliştirme faaliyeti olarak görülmemeli okulla ilişkili tüm paydaşların öğrenmesini sağlayacak organizasyonlar düzenlenmelidir.
- Özellikle bilgi toplumlarında teknolojik gelişmeler oldukça hızlı bir şekilde gerçekleşmektedir. Öğretmenlerin ve öğrencilerin bu gelişmeleri yakından takip

edebilmeleri adına Teknofest gibi teknoloji festivallerine katılmaları ve güncel gelişmelerden haberdar olabilmeleri için tüm imkanlar sağlanmalıdır.

- Mevcut araştırma öğretmenler üzerinde ve nicel yöntemlerle uygulandı. Nitel ve karma yöntemler kullanılarak eğitim sisteminin farklı paydaşları üzerinde de benzer bir çalışma yapılabilir.
- Çalışanların kendilerini rahatlıkla ifade edebilmesi amacıyla herkesin düşüncesini paylaşabileceği iletişim ağları oluşturulabilir.
- Çalışanların kararların uygulanma sürecine katılmalarından ziyade kararlara katılım sürecinde aktive olmaları sağlanabilir.
- Örgütlerde pozitif ses çıkartma davranışını destekleyen ya da engelleyen sebeplere yönelik farklı örgüt yapılarında ve farklı örneklemeler üzerinde nitel ve karma çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Arslan, A. ve Yener, S. (2016). İşgören sesliliği ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması çalışması, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 14(1), 173-191.
- Artüz, S. D. ve Bayraktar, O. (2021). The effect of relation between digital leadership practice and learning organization on the perception of individual performance. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(40), 97-120.
- Aydın, İ., (2001). *Yönetmel, mesleki ve örgütsel etik*. Pegem Yayıncılık.
- Ayhan, U. (2010). Öğrenen örgütler ve kamu kuruluşları. *Sayıştay Dergisi*, 76, 77-99.
- Bates, R. and Khasawneh, S. (2005). Organizational learning culture, learning transfer climate and perceived innovation in Jordanian organizations. *International Journal of Training and Development* 9(2), 96-97.
- Bozkaya, A. (2023). *Ortaöğretim kurumlarındaki öğretmenlerin öğrenen okul algı düzeyleri ile örgütsel mutluluk düzeyleri arasındaki ilişki*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Cheng, J., Lu, K., Chang, Y. and Johnstone, S. (2013). Voice behavior and work engagement: the moderating role of supervisor-attributed motives. *Asia Pacific Journal of Human Resources*, 51, 81-102.
- DuFour, R. P. (1997). The school as a learning organization: recommendations for school improvement. *NASSP Bulletin*, 81, 558.
- Durdu, İ. (2021). *Okullarda prososyal davranış ve pozitif ses çıkartma davranışı oluşumunda lider-üye etkileşiminin rolü*. Yayımlanmamış doktora tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Elden, B. (2020). The effect of demographic variables on positive voice-making behavior: a research on academicians. *13. Uluslararası Güncel Araştırmalarla Sosyal Bilimler Kongresi* içinde (ss. 1847-1851). Antalya.

- Ensari, H. (1998). Öğrenen organizasyon olarak okul. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(10), 97-111.
- Ergül, A., Kartal, C. ve Gökdeniz, İ. (2017). Çalışanların ses çıkartma davranışının zaman hırsızlığına olan etkisi. *İş'te Davranış Dergisi*, 2(1), 83-84.
- Girgin, M. S. (2019). *Kişilik ve öz yeterliliğin çalışan sesliliğine etkisinde iş güvencesizliğinin düzenleyici rolü*. Yayımlanmamış doktora tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Hirschman, A. (1970). *Exit, voice and loyalty*. Harvard University Press, Cambridge.
- Hsiung, H. H. (2012). Authentic leadership and employee voice behavior: A multi-level psychological process. *Journal of Business Ethics*, 107(3), 349-361.
- Karadurmuş, M. (2012). *İlköğretim okullarının öğrenen örgüt olma özellikleri açısından incelenmesi (Uşak ili örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Kümüş, A. (1998). *Öğrenen örgüt olarak okul*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Liu, J., Kwan, H. K., and Mao, Y. (2012). Mentorship quality and protégés' work-to-family positive spillover, career satisfaction and voice behavior in China. *The International Journal of Human Resource Management*, 23(19), 4110-4128.
- Maynes, T. D. and Podsakoff, P. M. (2014). Speaking more broadly: an examination of the nature, antecedents, and consequences of an expanded set of employee voice behaviors. *Journal of Applied Psychology*, 99(1), 87-112.
- Morrison, E. W. (2011). Employee voice behavior: integration and directions for future research. *Academy of Management Annals*, 5(1), 373-412.
- Öneren, M. (2008). İşletmelerde öğrenen örgütler yaklaşımı. *Uluslararası Yönetim, İktisat ve İşletme Dergisi*, 4(7), 163-178.
- Özdemir, S. (2000). *Eğitimde örgütsel yenileşme*. Pegem Akademi, Ankara.
- Rijal, S. (2009). Leading the learning organization. *Business Education ve Accreditation*, 1(1), 131-141.
- Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline, the art and practice of the learning organization*. Currency Doubleday, New York.
- Senge, P., Cambron-McCabe, N., Lucas, T., Smith, B., Dutton, J. and Kleiner, A. (2012). *Öğrenen Okullar* (Çetin, M., Çev.) Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Silins, H., Mulford, E. and Zarins, S. (1999). *Leadership for organizational learning and student outcomes-the Lolso project: The First Report of an Australian Three Year Study of International Significance*. Montreal: American Educational Research Association.

- Tetik, S. (2021). Öğretmenlerin öğrenen örgüt algısının bireysel yaratıcılıklarına etkisi üzerine bir araştırma: Salihli örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(38), 622-623.
- Türkoğlu, N ve Özyılmaz Misican, D. (2019). Çalışanların psikolojik rahatlık algısı, pozitif ses çıkartma davranışı ve işten ayrılma niyeti ilişkisi üzerine ampirik bir çalışma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 998-1010.
- Uğur, S. (2019). *Öğrenen okul ile okul mutluluğu arasındaki ilişki (İstanbul-Beykoz örneği)*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.
- Uysal, A. (2005). *Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin öğrenen organizasyona ilişkin algıları*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Ünal, S. ve Ada, S. (2001). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Weiss, M. and Morrison, E. W. (2019). Speaking up and moving up: How voice can enhance employees' social status. *Journal of Organizational Behavior*, 40(1), 5-19.

THE RELATIONSHIP BETWEEN LEARNING SCHOOL AND POSITIVE SOUNDING BEHAVIOUR ACCORDING TO TEACHEARS PERCEPTIONS

ABSTRACT

The concept of learning organization is known to be a frequently encountered concept in the literature, especially in recent years. Intense competitive conditions and changing demands have made it necessary for organizations to change. One of the organizations where this change is built is undoubtedly educational organizations. Especially in schools where employees are motivated and their positive behavior is reciprocated, learning ability improves and the perception of learning increases. As a matter of fact, it is known that the learning schools, teachers should be active in the process, offer rational solutions to problems and express their opinions openly without hesitation. However, employees' participation in the process, making constructive suggestions, sharing their suggestions with other employees and producing new information will make this process more effective. Therefore, it is thought that schools where positive voice-making behavior dominates have the profile of being more learning schools. Based on the assumption, it is aimed to examine the relationship between positive voice behavior and the learning school. The current study was conducted with the relational screening model. The population of this study consists of teachers working in schools affiliated with Bingöl Provincial Directorate of National Education in the 2021-2022 academic year. The sample consists of 444 teachers selected by simple (random) sampling method. Necessary permissions were obtained from the scale owners in order to collect the data of the study. The Learning School Scale (PSS) and the Positive Vocalization Behavior Scale (PSSCS), which were approved for use within the scope of the research, were administered to the participants through face-to-face interviews. The research scales were applied to participants who gave their consent within the framework of the principle of volunteering. A statistical package program was used to analyze the collected data. The data obtained within the scope of the study were analyzed using descriptive statistics, t test and anova tests. Post hoc tests were used to determine the source of the differences resulting from the Anova tests. Comparison tests were made on teachers' perceptions of the concepts determined within the scope of the research, according to gender, marital status, educational status and branch variables. When the findings of the study are examined, it is seen that there is a significant difference in the mental models sub-dimension in term of gender variable, and in the personal mastery sub-dimension in terms of branch variable. When the finding regarding positive voice behavior, which is another variable of the research, are examined, it is seen that teacher perceptions are affected by gender, marital status, it was determined that there was no significant difference according to school type variables, but there were significant differences in the total and sub-dimensions of positive voice behavior in educational status and branch variables. Although significant differences were detected in the comparison tests, results without significant differences were also obtained. In addition, in the current study, it is seen that teachers' perceptions of positive voice behavior significantly predict learning school perceptions.

Keywords: Learning school, learning organizational, positive sounding.